

Obsah

Předmluva	11
I. Co je dobré vědět	13
1. Mluvíím, mluvíš, mluvíme	13
Dýchání	13
Tvorba hlasu	14
Artiklace	16
2. A jak vlastně slyšíme	19
Zevní ucho	19
Střední ucho	20
Vnitřní ucho	21
Vnímání zvuku	21
3. Základní stavební kameny	22
Samohlásky	23
Souhlásky	25
4. Slabika a to ostatní	29
Foném a poziční varianta	29
Slabika	30
Takt	31
Pauza	31
Melodie	32
Tempo	32
Co se stane, když na něco zapomeneme	33
5. Rozvoj řeči	34
Fylogenetický vývoj řeči	34
Ontogenetický vývoj	35

6. Dlouhá cesta informace	45
Informace z prostředí	46
Přijetí informace receptory.....	49
Dostředivé nervové dráhy a zpracování informace	49
Programování odpovědi a odstředivé dráhy nervové	49
Odpověď pomocí efektoru	49
Reakce okolí na projevy dítěte.....	50
II. Cesta k úspěchu	51
7. Desatero na cestu	51
Pravidlo první: Dostatek přiměřených podnětů	51
Pravidlo druhé: Respektovat věk dítěte	52
Pravidlo třetí: Respektovat dosažený stupeň vývoje.....	53
Pravidlo čtvrté: Zájmy	54
Pravidlo páté: Pochvala	55
Pravidlo šesté: Trpělivost.....	56
Pravidlo sedmé: Výběr podnětů.....	57
Pravidlo osmé a deváté: Rozvoj smyslového vnímání a tělesné obratnosti	59
Pravidlo desáté: Dialog předpokládá dva lidi	62
8. Dvanáct metod pro úspěch	64
Metoda první: Realita	64
Metoda druhá: Hra	65
Metoda třetí: Práce.....	66
Metoda čtvrtá: Obrázky a knížky.....	67
Metoda pátá: Pohádky a příběhy.....	69
Metoda šestá: Říkadla a básničky.....	71
Metoda sedmá: Písničky.....	73
Metoda osmá: Kresba	74
Metoda devátá: Mluvní vzor a komunikace v rodině.....	76
Metoda desátá: Divadlo.....	78
Metoda jedenáctá: Využití masmédií	80
Metoda dvanáctá: Návěky.....	85
9. Jak nám zobák narost?	87
III. Když to nejde hladce	95
10. Není ti rozumět!	95
Vývojové jevy a vadná výslovnost	95

Příčiny poruch výslovnosti	97
Metody prevence poruch výslovnosti.....	101
Důsledky nepřiměřených postupů.....	110
11. Mluv pomalu!	111
Příčiny koktavosti.....	112
Příznaky koktavosti.....	119
Prevence koktavosti	123
Profylaxe koktavosti.....	124
Reedukace koktavosti a její úspěšnost.....	126
12. Nebreptej a řekni to pořádně	133
Příznaky.....	133
Metody prevence i profylaxe.....	134
13. Když se bojí mluvit	135
Příznaky.....	135
Prevence a profylaxe	136
14. Pořád ještě nemluví	141
Opožděný vývoj řeči	141
Příčiny opožděného vývoje řeči	141
Prevence a profylaxe	145
Dysfázie, její příčiny a příznaky	148
15. Pořád mu říkám, aby tak nekřičel	153
Prevence a profylaxe	154
16. Pravák, nebo levák?	156
Typy laterality	159
Výchovné vedení leváka	162
Psaní levou rukou.....	163
17. Nejdřív něco udělá, a pak teprve myslí	165
Příznaky lehké mozkové dysfunkce (ADD, ADHD).....	165
Příčiny lehké mozkové dysfunkce.....	167
Důsledky lehké mozkové dysfunkce pro vývoj řeči.....	169
Prevence a profylaxe lehké mozkové dysfunkce	170
18. Proč nečte a nepíše jako ostatní?	171
Příznaky dyslexie.....	172
Příčiny dyslexie.....	174
Pseudodyslexie čili dyslexie nepravá	175
Prevence a profylaxe poruch učení.....	176
19. Zavří tu puslu!	180
Příznaky a příčiny	181
Prevence a profylaxe nosní mandle	182
20. Co to je ta uzdička?	184

21. Když dítě špatně slyší.....	185
Typy sluchových poruch	186
Orientační sluchová zkouška	188
Stupně sluchové vady.....	189
Prevence sluchových vad.....	191
Výchovné vedení dítěte se sluchovou vadou	192
22. Prvním pacientem je matka	194
Typy rozštěpů a jejich příčiny	194
Důsledky rozštěpů pro řeč	195
Prevence a profylaxe	196
Péče o dítě s rozštěpem.....	197
23. Pomoc v nesnázi.....	198
Kam?	198
Kdy?	200
24. Přehled problematiky	202
Řízení fyziologického vývoje řeči.....	202
Odchylky ve vývoji a jejich možná příčina	202
IV. Inspirace pro praxi.....	205
25. Motorika	206
Motorika ruky.....	206
Motorika mluvidel pro děti ve věku 3–4 let.....	207
Motorika mluvidel pro děti kolem pěti let a starší.....	207
Motorika očních pohybů.....	209
Grafomotorika	209
26. Smysly	210
27. Mluvní dovednosti.....	218
28. Početní představy.....	223
29. Koordinace činností	223
30. Nosní dýchání a hospodaření s dechem	225
Doporučená literatura.....	227